

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9

Ünite

BİYOGRAFİ/OTOBİYOGRAFİ

Konu

- Biyografi
- Otobiyografi
- Tezkire
- Sözcük Türleri-Fiiller
- Yazım ve Noktalama

OGM MATERYAL

7. SAYI

https://ogmmateryal.eba.gov.tr

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

No	İfade	Hatırlıyorum 2 Puan	Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	Hatırlamıyorum 0 Puan
1	Sanat, edebiyat, spor, bilim, politika, iş ve ticaret vb. alanlarda başarılı, tanınmış kişilerin doğumlarından itibaren hayat evrelerini anlatan yazılara biyografi (yaşam öyküsü) denir.			
2	Biyografiler; bilgi, belge ve tanıklara dayanılarak gerçekçi bir şekilde yazılır.			
3	Biyografiler sanat, politika ve diğer alanlarda belge niteliği taşır; edebiyat ve siyaset tarihine ışık tutar.			
4	Biyografilerde bazen anılardan yararlanılır.			
5	Açık, sade bir dille yazılan biyografide genellikle kronolojik bir sıra izlenir.			
6	Nesnel ve tarafsız bir yaklaşımla araştırma sonucu yazılan biyografilerde, kişisel yorumlardan ve öznel bakış açılarından uzak durulur.			

7	Eski Yunan edebiyatında Plutarkhos'un *Hayatlar* adlı eseri biyografi türünde yazılmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
8	Avusturya edebiyatından Stefan Zweig'ın (Ştefan Svayg) *Üç Büyük Usta* adlı eseri dünya edebiyatının tanınmış biyografilerindendir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
9	Beşir Fuat'ın *Victor Hugo*, Namık Kemal'in *Evrak-ı Perişan,* Recaizade Mahmut Ekrem'in *Kudemadan Birkaç Şair*, Muallim Naci'nin *Osmanlı Şairleri* adlı eserleri biyografi türünde yazılmıştır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
10	Cumhuriyet Dönemi'nde Mithat Cemal Kuntay'ın *Namık Kemal,* Ahmet Rasim'in *İlk Büyük Muharrirlerden Şinasi,* Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Atatürk*, Beşir Ayvazoğlu'nun *Yahya Kemal* adlı eserleri biyografi türünün tanınmış örneklerindendir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
11	Ünlü kişilerin hayatlarını konu alan, bunları roman tarzında işleyen edebî yazılara biyografik roman denir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
12	Mehmet Emin Erişgil'in *Bir Fikir Adamının Romanı*, Oğuz Atay'ın *Bir Bilim Adamının Romanı* adlı eserleri biyografik romanlardandır.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

13 Bir kimsenin kendi hayatını anlattığı yazı türüne otobiyografi (öz yaşam öyküsü) denir.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

14 Otobiyografide anlatıcı birinci kişiyken biyografide üçüncü kişidir.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

15 Biyografiler bilgi, belge ve tanıklıklara bağlı olarak nesnel bir anlatımla yazılır. Yazarın iç dünyasına dönük kaleme alınan otobiyografiler ise hafızaya ve anılara dayanır. Bu nedenle otobiyografi yazarı, biyografi yazarı kadar nesnel bir anlatım kullanmayabilir.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

16 Paul Auster'in (Pol Ostır) *İç Dünyamdan Notlar* ve Isaac Asimov'un (Ayzek Ezimov) *Dolu Dolu Yaşadım*, Andrè Gide'in (Andre Jid) *Tohum Ölmezse* adlı eserleri dünya edebiyatının tanınmış otobiyografilerindendir.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

17 Türk edebiyatında Abidin Dino'nun *Kısa Hayat Öyküm*, Şevket Süreyya Aydemir'in *Suyu Arayan Adam* adlı eserleri otobiyografi türünde yazılmıştır.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

18 Peyami Safa'nın *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*, Orhan Kemal'in *Baba Evi* ve *Avare Yıllar* adlı eserleri otobiyografik roman örneklerindendir.

Hatırlıyorum 2 Puan	☐
Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

Hatırlıyor muyum?

19	Meşhur kimselere ait ilgi çekici bir konuyu, onların tek bir eserini veya herhangi bir ilim, sanat konusunu derin bir şekilde inceleyen eserlere monografi denir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
20	İnsanın hayatını, kabiliyetini, yeteneğini, iş yapma gücünü ve tecrübelerini ortaya koyan belgelere öz geçmiş (CV) denir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
21	Osmanlı Dönemi'nde yazılan, daha çok öz geçmiş özelliği gösteren eserlere hâl tercümesi denir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
22	Kişiyi yalnızca dış görünüşüyle yansıtan portreye fiziksel portre; kişinin iç dünyasını, duygularını, düşüncelerini, huy ve karakter özelliklerini anlatan portreye de ruhsal portre denir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
23	Eski dönemlerde önemli kişilerin, özellikle şairlerin hayatlarının anlatıldığı; eserlerinden örneklerin verildiği düzyazı türüne tezkire denir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

24	Tezkireler; genellikle mukaddime (giriş), şairlerin ve eserlerinin tanıtıldığı asıl metin ve hâtime (bitiş) bölümlerinden oluşur.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐
25	Türk edebiyatındaki ilk şairler tezkiresi Çağatay şairi Ali Şîr Nevâî'nin yazdığı *Mecâlisü'n-Nefâis*'tir. Anadolu sahasında yazılan ilk şairler tezkiresi Sehî Bey'e ait olan *Heşt Behişt*'tir.	Hatırlıyorum 2 Puan ☐ Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐ Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN	PUAN	PUAN	TOPLAM PUANINIZ
00-32	33-40	41-50	
KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ	ÇALIŞMALISINIZ	ÇOK İYİ	

Tüm maddelerin konu özeti

Eşleştirme -I

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1	*Tezkiretü'ş-Şuarâ*	A Ahmet Rasim
2	*Üç Büyük Usta*	B Paul Auster (Pol Ostır)
3	*Osmanlı Şairleri*	C İskender Pala
4	*İç Dünyamdan Notlar*	Ç Latîfî
5	*Suyu Arayan Adam*	D Muallim Naci
6	*Mecâlisü'n-Nefâis*	E Sehî Bey
7	*Gülşen-i Şuarâ*	F Ahdî
8	*Şah ve Sultan*	G Stefan Zweig (Ştefan Svayg)
9	*İlk Büyük Muharrirlerden Şinasi*	H Ali Şîr Nevâî
10	*Heşt Behişt*	I Şevket Süreyya Aydemir

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1. Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

2. Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

3. Ara yönleri belirten kelimeler bitişik yazılır.

4. Farsça kurala göre oluşturulan sözler bitişik yazılır.

5. Renk adlarıyla kurulan bitki, hayvan veya hastalık adları bitişik yazılır.

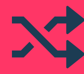
A. Beşiktaş

B. Kuvayımilliye

C. Güneybatı

Ç. Atatürk

D. Okuryazar

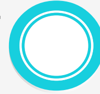

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

6 Dilimizde her iki ögesi de asıl anlamını koruduğu hâlde yaygın bir biçimde gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan kelimeler de vardır.

E Alabalık

7 İki veya daha çok kelimeden oluşmuş il, ilçe, semt vb. yer adları bitişik yazılır.

F Yazadurmak

8 İki veya daha çok kelimenin birleşmesinden oluşmuş kişi adları, soyadları ve lakaplar bitişik yazılır.

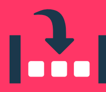
G Birbiri

9 Her iki kelimesi de "-dı (-di / -du / -dü, -tı / -ti / -tu / -tü)" belirli geçmiş zaman veya "-r /-ar /-er" geniş zaman eklerini almış ve kalıplaşmış bulunan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

H Fildişi (renk)

10 "-a, -e, -ı, -i, -u, -ü" zarf-fiil ekleriyle "bilmek, vermek, kalmak, durmak, gelmek ve yazmak" fiilleriyle yapılan tasvirî fiiller bitişik yazılır.

I Başyazar

Boşluk Doldurma

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları cümlelerde doğru boşluklara yerleştiriniz.

monografi	Tahir Alangu	fiziksel portre	*Mecâlisü'n-Nefâis*	*Tezkiretü'ş-Şuarâ*
Evrak-ı Perişan	öznel	biyografi	CV	Ahdî
hâtime	mukaddime	Süleyman Nazif	Oğuz Atay	*Yahya Kemal*
	üçüncü	*Heşt Behişt*	*Baba Evi*	

1. Otobiyografilerde kişi kendi hayatını anlattığı için .... anlatıma yer verilir.
2. Biyografilerde .... tekil kişi anlatımına yer verilir.
3. *Bir Bilim Adamının Romanı* ....'ın yazdığı bir biyografik roman örneğidir.
4. Kişinin yaşamının, bilimsel çalışmalarının, eserlerinin ayrıntılı olarak incelendiği eserlere .... denir.
5. Bir kişinin fiziksel özelliklerinin anlatılması için yazılan yazılara .... denir.
6. Şevket Süreyya Aydemir'in Atatürk'ü anlattığı *Tek Adam* eseri, bir .... örneğidir.
7. Anadolu'da Sehî Bey tarafından yazılmış ilk şairler tezkiresi ....'tir.
8. Edebiyatımızdaki ilk tezkire Ali Şîr Nevâî tarafından yazılmış .... adlı eserdir.
9. .... Orhan Kemal'in yazdığı bir otobiyografik roman örneğidir.
10. Tanzimat Dönemi'nde Namık Kemal'in .... adlı eseri biyografi türünde yazılmıştır.
11. Kişinin, hayatındaki önemli evreleri; elde ettiği bilgi, beceri ve tecrübeleri kendi ağzından anlattığı yazı türüne .... denir.
12. *Gülşen-i Şuarâ*, ...'nin yazdığı tezkirenin adıdır.
13. Tezkirelerde .... bölümünde eserin bitiş tarihi, yazılış süreci ile ilgili bilgiler, dönemin padişahına veya önde gelen devlet adamlarına dualar, eserdeki kusurlar için af isteği yer alır.
14. Servetifünun Dönemi'nde ....'in *Mehmet Âkif* adlı eseri biyografi türünde yazılmıştır.
15. Ömer Seyfettin'in anlatıldığı *Ülkücü Bir Yazarın Romanı* adlı eser .... tarafından yazılmıştır.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. (I) Biyografi (yaşam öyküsü), alanında tanınmış bir kişinin hayatını anlatan yazı türüdür. (II) Biyografi türünde siyaset, bilim, sanat, spor vb. alanlarda tanınmış insanların hayatı; bilgi, belge ve tanıklara dayanılarak tarafsız ve gerçekçi bir şekilde anlatılır. (III) Kişinin değeri, benzerlerinden farklı yönleri anlatılır. (IV) Nesnel ve tarafsız bir yaklaşımla araştırma sonucu kaleme alınan bu eserlerde kişisel yorumlardan ve öznel bakış açılarından uzak durulur. (V) Biyografilerde anlatıcı kurmaca bir kişidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde verilen bilgi yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdakilerden hangisi biyografi türünde yazılmış eserlerden biri değildir?

A) Plutarkhos - *Hayatlar*
B) William Roper - *Sir Thomas More'un Hayatı*
C) James Boswell - *Samuel Johnson'un Hayatı*
D) Stefan Zweig - *Üç Büyük Usta*
E) Andrè Gide - *Tohum Ölmezse*

3. Aşağıdakilerden hangisi biyografik roman türünde yazılmış eserlerden biri değildir?

A) Ayşe Kulin - *Füreya*
B) İskender Pala - *Şah ve Sultan*
C) Oğuz Atay - *Bir Bilim Adamının Romanı*
D) Peyami Safa - *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu*
E) Necati Cumalı - *Viran Dağlar*

4. Aşağıdaki açıklamalardan hangisi yay ayraç içindeki terimle uyuşmamaktadır?

A) Bir kişinin hayatını, kabiliyetini, yeteneğini, iş yapma gücünü ve tecrübelerini ortaya koyan belgelere denir. (Öz geçmiş-CV)
B) Osmanlı Dönemi'nde yazılan, daha çok öz geçmiş özelliği gösteren eserlerdir. (Tezkire)
C) Bir kişi, yer, eser, olay veya konuyu özel bir bakışla ayrıntılı olarak anlatan yazılardır. (Monografi)
D) Kişinin dış görünüşünün, boyunun, yüzünün, giyinişinin, hareketlerinin anlatıldığı yazılardır. (Fiziksel-tensel portre)
E) Kişinin iç dünyasını, duygularını, düşüncelerini, huy ve karakter özelliklerini anlatan yazılardır. (Ruhsal-tinsel portre)

5. Köy öğretmenliği yıllarım Yeşilova'nın Kavacık ve Dereköy köylerinde geçmişti. Ortaokul öğretmeni olarak Sivas, Hafik'te bulundum. Askerliğimi Konya Astsubay Hazırlama Ortaokulunda Türkçe öğretmeni olarak yaptım.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

A) Otobiyografi
B) Gezi
C) Biyografi
D) Deneme
E) Günlük

6. Türk edebiyatındaki ilk şairler tezkiresi Çağatay şairi Ali Şîr Nevâî'nin yazdığı ----'tir. Anadolu sahasında yazılan ilk şairler tezkiresi Sehî Bey'e ait olan ----'tir.

Bu parçadaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) *Tezkiretü'ş-Şuarâ - Gülşen-i Şuarâ*
B) *Meşâirü'ş-Şuarâ - Tezkiretü'ş-Şuarâ*
C) *Mecâlisü'n-Nefâis - Heşt Behişt*
D) *Mecâlisü'n-Nefâis - Tezkiretü'ş-Şuarâ*
E) *Tezkiretü'ş-Şuarâ - Heşt Behişt*

7. Aşağıdakilerden hangisi biyografi ile otobiyografinin farklılıklarından biri değildir?

A) Biyografide anlatıcı üçüncü kişiyken otobiyografide birinci kişidir.

B) Biyografilerde nesnel bir anlatım kullanılırken otobiyografilerde genellikle nesnel bir anlatım kullanılmaz.

C) Biyografide dolaylı, otobiyografide doğrudan anlatım vardır.

D) Biyografide tanıtılan kişi çevresiyle ele alınır, otobiyografide ise kişi, anlatılanları kendisiyle sınırlar.

E) Biyografi belleğe; otobiyografi bilgi, belge ve tanıklıklara bağlı olarak yazılır.

8. Âşık Veysel Şatıroğlu, 1894 yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Sivrialan köyünde dünyaya geldi. Şatıroğlu'ndan önceki soyadı Ulu'dur. Annesi Gülizar, babası "Karaca" lakaplı Ahmet adında bir çiftçiydi. Veysel'in iki kız kardeşi, yörede yaygınlaşan çiçek hastalığına yakalanarak yaşamlarını yitirdi. Ardından Veysel de yedi yaşında aynı hastalıktan iki gözünü de kaybetti.

Bu parça aşağıdaki yazı türlerinin hangisinden alınmış olabilir?

A) Otobiyografi

B) Biyografi

C) Portre

D) Günlük

E) Anı

9. Ünlü bir kişinin ölümünün ardından, kişinin yakın çevresinde bulunan kişiler tarafından anı tarzında yazılan, gazete ve dergilerde yer alan yazılara ---- denir.

Bu parçadaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Biyografi

B) Otobiyografi

C) Biyografik roman

D) Nekroloji

E) Monografi

10. Burdur'a bağlı Yeşilova ilçesinin Akçaköy'ünde 1929 yılında doğdum. Altı çocuklu, az topraklı bir köylü ailesinin yukarıdan ikinci çocuğuyum. Babam Veli, Yemen'de seferberlikte askerlik etmiş; yaralanmış; esir düşmüş. Az toprakla çiftçilik, yeterli bir iş olmadığı için bunun yanı sıra köy bakkallığı ve değirmencilik de yapmış babam. Akıllı olduğumu söylerdi babam. "Mutlaka okutacağım bunu!" derdi.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Bir öz yaşam öyküsünden alınmıştır.

B) Anlatımda kahraman bakış açısı kullanılmıştır.

C) Bilgi verme amacıyla yazılmıştır.

D) Anlatımda anılardan yararlanılmıştır.

E) Nesnel bir anlatım kullanılmıştır.

11. (I) 18 Haziran 1907'de, İstanbul'un Fatih semtinde doğdu. (II) 14 Temmuz 1974 günü, İstanbul Bebek'teki evinde hayata gözlerini yumdu. (III) Onun, başını daima eğik tutan duruşu ve yere sağlam adımlarla ağır ağır yürüyüşü, kendisini tanıyanların daima dikkatini çekmiştir. (IV) Hayatının son on senesinde zaman zaman çok sağlıklı, bazen de hastalanmaya meyyal nahif (zayıf) görüntüsü vardı. (V) Nitekim onu ölüme götüren hastalığı da böyle başlamıştı.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede basit çekimli, basit yapılı bir fiil vardır.

B) II. cümlede basit çekimli birleşik yapılı bir fiil vardır.

C) III. cümlede basit çekimli birleşik yapılı bir fiil vardır.

D) IV. cümlede basit çekimli türemiş yapılı bir fiil vardır.

E) V. cümlede birleşik çekimli türemiş yapılı bir fiil vardır.

12. (I) Anadolu ve Akdeniz kültürünün tanınması için çalıştı, kapsamlı araştırmalar yaptı, araştırma sonuçlarını denemeleriyle dünya okuruna sundu. (II) *Serveti Fünun*, *Cumhuriyet* ve daha sonra *Demokrat İzmir* gibi dergi ve gazetelerde yazdığı yazı, hikâye ve romanlarla uluslararası bir üne ulaştı. (III) Hedefi Yunan uygarlığının kökeninin Anadolu uygarlığı olduğu düşüncesini yaygınlaştırmaktı. (IV) Bodrum'un uluslararası düzeyde tanınmasını sağladı, neredeyse Bodrum'la özdeşleşti. (V) Bu nedenle, Bodrum'un eski adı Halikarnassos'tan kaynaklı "Halikarnas Balıkçısı" adıyla anıldı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde çekimli fiil <u>yoktur</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde oluş fiiline yer verilmiştir?

A) Banyonun rutubetinden bazı metaller paslandı.
B) Uzun zamandır bu mahallede oturuyordu.
C) Aradığım kitabı, sonunda Beşiktaş'ta buldum.
D) Sinemaya gitmek için vakit ayırmam gerekiyor.
E) Hayatımda böyle güzel bir kitap okumadım.

14. (I) Rüzgârın sert estiği, alt katın kapılarının açık kaldığı zamanlar döşemenin çatlaklarından ve duvarların aralıklarından içeri türlü türlü ıslıklar ses verir; kapının alt tarafına yapıştırılmış gazetede bir karış yırtıklar oluşurdu. (II) Bu kadar olumsuz karşılıklar, önce beslenip sonra suya düşmüş umutlar; korkusuzluğumu boğup yok etmişti. (III) Ev sahibi kadına, gidişimi duyurmamak için merdivenlerden aşağıya çıt çıkarmadan süzüldüm. (IV) Araba gürültüleri ve diğer sesler havayı kaplıyor, arabacıların kırbaç şaklatmaları yürüyenlerin ayak seslerine karışarak muhteşem bir sabah korosu oluşturuyordu. (V) O sırada benliğime yabancılaştığımı hissettim yoksa bu kadar aydınlığın içinde kendimi karanlıkta duyumsayamazdım.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde ek fiil <u>yoktur</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Bir Anadolu ve köylü kızı olmakla övünen Latife Tekin'in gerçekten en güçlü ve başkalarına benzemeyen yanını bu köylülükten büyük şehre gelen, sonra İstanbul'un "kondu mahallelerinde" değişip kaybolmaya yüz tutan âdet, töre, rivayet, masal ve hayatları iyi bilmesi oluşturuyor. Nitekim Latife Tekin'in art arda çıkan romanlarında, özellikle devam eden şey; halk kültürünün, folklorun, halk sanatının etkileridir. Bunu, hemen her konuşmasında, açıkça ifade etmekten de zevk almaktadır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Türemiş ve birleşik yapılı çekimli fiil
B) Şimdiki zaman çekimli fiiller
C) Birleşik çekimli fiil
D) Belgisiz zamir
E) Durum zarfı

16. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın sanat anlayışını şu tek cümlesi ne kadar sağlam gösteriyor: "Sanat eseri hem bir saat gibi içinde bulunduğumuz zamanı hem de bir pusula gibi gidilmesi gereken yönü işaret etmelidir."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine yer <u>verilmemiştir</u>?

A) Tekrarlı bağlaç
B) Yer-yön zarfı
C) Benzetme edatı
D) Haber kipi çekimli fiil
E) Dilek kipi çekimli fiil

17. (I) Yusuf Atılgan; ardında az sayıda eser bırakan ama edebiyatta nicelikten çok niteliğin önemli olduğunu kanıtlayan, özgün ve sıradışı bir yazar olarak anılacak her zaman. (II) Edebiyat serüveni içinde *Aylak Adam* ve *Anayurt Oteli* gibi baş yapıtlara imza atan Yusuf Atılgan'ın öykü kitabı *Bodur Minareden Öte* 1960'da yayımlandı. (III) 1992 yılında, *Bodur Minareden Öte*'nin yanısıra dergilerde yer alan bütün öyküleri *Eylemci* adlı kitabın içinde okurlarla yeniden buluştu. (IV) Yusuf Atılgan'ın 1989'da ölümü nedeniyle yarıda kalan *Canistan* romanının 2000'de yayımlanmasıyla birlikte, ondan kalan yazıların çoğu günışığına çıkmış oldu. (V) 1950 kuşağının ve bu kuşak yazarlarından Yusuf Atılgan'ın kişisel üslup yaratma kaygısının, daha sonra yazılan öykü ve romanlarda yepyeni dönüşümlere öncülük ettiğini de belirtmek mümkündür.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı <u>yapılmamıştır</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Biyografisinde belirtilen <u>resmî</u> öğrenimi dışında
I
değişik çevrelerde ve çeşitli vesilelerle zengin bir kültüre sahip olan Asaf Halet Çelebi; kıyafeti, konuşma tarzı ve davranışlarıyla da bulunduğu muhitlerde sevilen ve aranan bir şahsiyete sahipti. Çok iyi bildiği Arapça, Farsça ve <u>Fransızca'nın</u> dışında <u>Mevlevi</u> Şeyhi Ahmet Remzi
II III
Dede'den (Akyürek) ve Rauf Yekta <u>Bey'den</u> <u>musiki</u>
IV V
dersleri aldığı, ut çaldığı, Hint ve Çin edebiyatına da aşina olduğu bilinmektedir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı <u>yanlıştır</u>?

A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Reşat Nuri'de edebiyata karşı ilgi çocukluk döneminde başlar. Lalası Şakir <u>Ağa'dan</u> dinlediği
I
masallar ve <u>Çanakkalede</u> ailece bulundukları çocukluk
II
yıllarında okuma bilen hanımların bir araya toplanarak okudukları romanlarla tohumu atılan <u>edebi</u> zevk,
III
babasının <u>kütüphânesinde</u> gördüğü kitaplarla zenginleşme
IV
<u>imkanı</u> bulur.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Ahmet Mithat, bulunduğu çevrenin her zaman ilgi odağını oluşturmuş ( ) sohbet meclislerinde söz sırası da hemen daima onun olmuştur ( ) Matbaasında, gazete, dergi idarehanelerindeki odasında, Beykoz Akbaba ( ) daki çiftlik evinde, yalısında hatta Beykoz ( ) Eminönü arası vapur yolculuklarında ziyaretçileri, misafirleri, onu gıyaben tanıyan okuyucuları, bunların arasında kendisinden yaşça ve mevkice daha ileride olanlar bile gördükleri yerde etrafında halka olmuşlar ( ) konuşmalarını ilgiyle dinlemişlerdir.

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (;) (!) (-) (-) (,)
B) (,) (.) (-) (-) (,)
C) (,) (!) (‘) (/) (;)
D) (;) (.) (‘) (-) (;)
E) (;) (.) (‘) (/) (,)

21. Göğsü kınalı bir serçe varmış. Gök gürlediği zamanlar tir tir titreyerek yere yatar ( ) gök yıkılmasın diye de ayaklarını havaya kaldırırmış. Bir yandan da "Korkumdan kırk kantar yağım eridi ( ) " dermiş. Bir gün birisi serçeye ( ) "Sen kendin beş dirhem gelmezsin, nereden oluyor da kırk kantar yağın eriyor ( ) " Bunun üzerine serçe şu cevabı vermiş ( ) "Herkesin kendine göre dirhemi, kantarı var ( ) siz bilemezsiniz."

Bu parçada parantezle ( ) belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

A) (;) (!) (,) (?) (;) (;)
B) (,) (.) (,) (?) (:) (;)
C) (;) (.) (,) (?) (;) (;)
D) (,) (!) (;) (!) (:) (,)
E) (;) (.) (;) (?) (:) (,)

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları bu metne göre cevaplayınız.

1. Metin

Ben Maria Skolodowska. 7 Kasım 1867'de Rusya İmparatorluğu'nun Varşova şehrinde doğdum. Şaşırdınız mı? Haklısınız, beni Marie Curie adında bir Fransız bilim kadını olarak tanıdınız, okudunuz ama 1867'de memleketim Polonya, Rus İmparatorluğu toprakları içindeydi. Maria nasıl Marie oldu peki? Hadi gelin hikâyemi anlatayım size:

Babam fizik öğretmeniydi. Onurlu ve yurtsever biriydi. O nedenle çok yetenekli ve bilgili olmasına rağmen Rus işgali altındaki ülkemizde sıradan ve yoksul bir öğretmen olarak yaşadı. Annem ise bir kız okulunda yöneticiydi, ben doğduktan sonra işini bırakmak zorunda kalmıştı ve ne yazık ki kısa bir süre sonra da verem hastalığından vefat etti. Babamın yönlendirmeleri ve bizlere öğrettikleriyle bilime büyük ilgi duymaya başladım. Fakat o yıllarda birçok ülkede olduğu gibi Rusların yönetimi altındaki Polonya'da da kızların bilimsel alanlarda eğitim almaları olanaksızdı. (...)

2. Metin

Marie Sklodowska Curie, 1863 yılında Ruslara karşı yapılan başarısız Polonya Ayaklanması'ndan kısa bir süre sonra Polonya'da doğdu. 1891 yılında Sorbonne Üniversitesine girdi. Marie Curie o tarihlerde maddi imkânsızlıklar içinde olmasına rağmen (Bir keresinde açlıktan sınıfta bayılmıştı.) sınıfının en başarılı öğrencisiydi.

1895'te Fransız Kimyacı Pierre Curie ile evlendi. Pierre Curie o tarihlerde piezo elektriğini keşfeden bilim adamı olarak tanınıyordu. Marie Curie, piezoelektrik özelliği olan maddeleri kullanarak radyoaktif maddelerin aktifliğini ölçmek suretiyle uranyum ve toryum elementlerinin radyoaktif yapıda olduklarını gösterdi. 1898 yılında Marie ve kocası uranyum cevherinin içerdiği yeni bir element keşfettiler. Bu yeni elemente, Madam Curie'nin ülkesi olan Polonya'dan esinlenilerek "polonyum" adı verildi. 1898 yılının sonlarında Curieler radyum olarak adlandırdıkları, çok daha aktif bir elementi eser miktarda elde edebildiler. Tartılabilir çoklukta radyum elde edebilmek için çok büyük çaba sarf ederek uranyumca zengin cevherden radyumu ayırabildiler. Tonlarca cevheri dört yıl boyunca defalarca saflaştırarak ve kendi birikimlerini de bu iş için sarf ederek 0,1 gr radyum elde etmeyi başardılar. 1903 yılında Marie ve Pierre Curie, A.H. Becquerel ile birlikte radyoaktif maddeler ile yaptıkları çalışmalardan dolayı Nobel Fizik Ödülü'nü kazandılar.

Madam Curie, eşinin 1906 yılında bir trajik kazası sonucu ölümünden sonra eşinin Sorbonne Üniversitesindeki profesörlük görevini devraldı. Kadın olmasından kaynaklanan bilim komitesinin ön yargılı davranışlarıyla karşılaştı.

Madam Curie, radyum ve polonyumun keşfiyle 1911 yılında, ikinci Nobel Ödülü'nü de kimya dalında aldı. Hayatının son yıllarını Paris Radyum Enstitüsünü yönetmekle geçirdi. Madam Curie, yıllarca radyoaktif maddelerden yayılan radyasyona maruz kalmış olmanın neden olduğu kan kanserinden (lösemi) öldü.

1. **Bu metinlerin yazı türlerini ve bu türlerin farklılıklarını belirtiniz.**

   1. metin: ....

   2. metin: ....

   Karşılaştırma:

   ....
   ....
   ....
   ....
   ....
   ....
   ....
   ....

2. **Bu metinlerin anlatıcıları hakkında bilgi veriniz.**

   1. metin: ....

   2. metin: ....

3. **Bu metinlerin yazılış amaçlarından hareketle dilin hangi işlevde kullanıldığını belirtiniz.**

   ....
   ....

4. **Metinlerin gerçeklikle ilişkilerini belirleyiniz.**

   ....
   ....

5. **Metinlerde anlatılan kişi ve sosyal ortamla ilgili hangi bilgilere ulaşmak mümkündür?**

   1.metin: ....
   ....

   2.metin: ....
   ....

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları bu metne göre cevaplayınız.

Orhan Kemal, çağdaş roman ve öykücülüğümüzde toplumcu gerçekçi sanat anlayışının en önemli isimlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Ona göre sanat endişesi ile sosyal endişeyi birbirinden ayırmak mümkün değildir. Çünkü sanatçı, sosyal endişelerini sanat yoluyla dile getirecektir. Türk romanında toplumcu eğilim, onun eserlerinde kırsal ve kentsel hayatta yoksulluk çeken insanlar arasından görünür. Orhan Kemal; yaşanmış olayları, bizzat yaşadığı ve gözlemlediği durumları, tanıdığı ve bildiği insanları samimi bir dil ve üslup ile metne taşır. Onun en çarpıcı ve karakteristik özelliği budur. "Ben yaşadıklarımı yazdım." diyen yazar, anlattığı gerçeklerin içinden gelmiştir. Orhan Kemal'in hayatı; Adana ve Çukurova'daki pamuk ırgatları, fabrika işçileri, İstanbul'un kenar mahallelerindeki yoksul insanların arasında geçmiştir.

1. Bu parçadaki çekimli fiilleri bularak kiplerini belirtiniz.

ÇEKİMLİ FİİL	KİP	ÇEKİMLİ FİİL	KİP

2. Bu parçadaki çekimli fiillerin yapısını inceleyiniz.

ÇEKİMLİ FİİL	YAPI	ÇEKİMLİ FİİL	YAPI

3. Bu parçadaki ek fiilleri bulunuz.

....

4. Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin türlerini belirleyiniz.

SÖZCÜK	TÜRÜ	SÖZCÜK	TÜRÜ

Kendime Notlar

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

BENİ BEN ANLATAYIM

Beylerbeyi'nde doğmuşum, bostanlara karşı bir evde... Yıl, 1895... Babam, mühendis Süleyman Sami bey. Yalnız çizgi adamı, rakam adamı değildi, kafa ve kalp adamı idi de... Ne güzel bir kalemi vardı.

Bir kere eli kalkmadı bana... Bir kere öfke ile bakmadı gözlerime... Bir kere kaşları çatılmadı dargın dargın...

İyi yetişmemi isterdi. İlkokulu bitirir bitirmez, Kuzguncukta Alyans İsrailit mektebine yazdırdı beni: Fransızca öğreneyim diye...

(...)

Beğendiğim işler vardır gençliğimde. Bugünün çocukları belki okurlar, belki örnek alırlar diye yazacağım:

Yaşım yirmi idi, yaşların en güzeli... Mevsim bahardı, mevsimlerin en tatlısı...

Bir sabah, elimde defter, kalem, eriklerin beyaz beyaz, şeftalilerin pembe pembe çiçekler açtığı bostana karşı odamda masaya kapandım...

Bir ay, iki ay, üç ay, beş ay... Ağaçlarda yaprakların kızıllaştığı bir Eylül akşamı çıktım bu odadan...

Elimde üç defterle.

Bu üç defter, üç perdelik bir manzum piyesti. Üçüncü Ahmet devrinde geçen bir trajedi: Binnaz...

Şöhretin büyük kapısından onunla girdim. Şehir Tiyatrosunun ışıklı kapısından onunla girdim. Edebiyat tarihinin dar kapısından onunla girdim.

Ben ona, yirmi yaşımın dört, beş ayını vermiştim. O bana, sanat dünyasında kimliğimi verdi!

Akbaba'yı çıkardık Orhan Seyfi ile... Bunu, biraz anlatmıştım sizlere...

(...)

Ben kırk üç yıl sonra, hâlâ son sayıya, tıpkı ilk sayıya bakan âşık gözlerimle bakıyorum!

Gece, başucumda mutlaka not defterimle kalem vardır. Sabahın dokuzunda evden çıkarım. Cumartesileri bile...

Aşk acaba bulaşıcı mıdır dersiniz?... *Akbaba*'da herkes işini sever.

Kusurlarım mı?... Eskiden çabuk kızardım, çok kızardım. Şimdi sağlığım böyle gençlik gösterilerine izin vermiyor!

Ama hâlâ, her yazının üstünde kalem oynatmaktan vazgeçemedim... Hâlâ, her karikatür benim elimden gider klişeciye... Hâlâ sayfalar şekillenirken masa başında ayaktayım... Hâlâ makineden çıkan ilk prova benim gözümden geçer... Ve hâlâ faturaların rakamlarını dikkatle didiklerim! Benimle dargın olanlar var. Ben mi?... Kimseyle dargın değilim... Üşeniyorum darılmaya! Haaa, yirmi yaşın o beni odalara kapayan şiir sevdası mı ne oldu?... Haydi kusurumu affedin de bizim nesle yakışmayan bir yeni kuşak ağzı ile cevap vereyim: Boşver!

Yusuf Ziya Ortaç, *Bizim Yokuş, Akbaba Yayınları, İstanbul, 1966.*

1. **Okuduğunuz metinde 5N1K sorularına cevap arasaydınız hangi sorular boşta kalırdı? Aşağıdaki tabloyu doldurarak cevaplayınız.**

Kim anlatmış?	Ne anlatmış?	Ne zaman anlatmış?	Niçin anlatmış?	Nerede anlatmış?	Nasıl anlatmış?
Yusuf Ziya Ortaç					

2. **Günlük yaşantınızda hangi durumlarda kendinizi anlatmanız gerekebileceğini yazınız.**

....
....
....

3. **Bu metni okuduktan sonra Yusuf Ziya Ortaç'ı daha ayrıntılı tanıma veya onun herhangi bir eserini alıp okuma konusunda sizde bir istek uyandı mı? Niçin?**

....
....
....

4. **Yusuf Ziya Ortaç'ın sahibi olduğu *Akbaba* dergisinin 25. sayısı basılmış. Yusuf Ziya Ortaç, dergiye keyifle bakmak için onu eline aldığında ilk sayfalarda bazı hatalar fark ediyor. Buna göre,**

a) Sizce hatayı düzeltmek için nasıl bir yol izleyebilir?

....
....
....

b) Bu durumu iş arkadaşlarına nasıl yansıtmış olabilir?

....
....
....

c) Siz *Akbaba* dergisinde Yusuf Ziya Ortaç ile ortak bir çalışma yürütmek ister miydiniz? Neden?

....
....
....

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

BEHÇET NECATİGİL

B. Psikolojik Dünyası ve Bazı Özellikleri

(...)

Yalnızlıktan hoşlanan kişiliğinin bir sonucu olarak Necatigil, içe dönük bir mizaca ve dar mekân psikolojisine sahiptir. İçe dönük, kendi kendine yeten, asosyal karakteri, onu dar mekânlarda bulunmaktan ve çalışmaktan daha çok mutluluk duymaya yöneltmiştir. İçinde çalışmaktan mutluluk duyduğu çalışma odaları dar ve küçüktür. Necatigil'in dar mekânla, sınırlılıkla özdeşleşen psikolojik durumunu Hilmi Yavuz, odasından yola çıkarak şöyle irdeler: "Hayatını eşiyle, belki de daha doğru bir deyişle odasıyla sınırlandırmıştır. Necatigil'in odası, onun zaten iyice darlaştırılmış olan kamusal hayatına karşı özel hayatının içine yerleştiği alanı belirler. Necatigil'in var oluşunu dar mekânla gerçekleştirme ve orada mutlu olma psikolojisi sanatına da yansımıştır. Onun kişiliğinin bu boyutunu "Kutularda Sinek" adlı radyo oyununda "YAZAR" figürünün ağzından şöyle verir: "Bu sofa, şu oda... Ülkem ve krallığım bunlar benim. Hayatımın en güzel saatleri bu sofada, bu merdiven başında geçer. Ben bir balığım, bu küçük gölde yaşarım. Daire paydos olur olmaz soluğu burada alıyorum..."

Dar mekân, şairin sanatçı kişiliğinin oluşum zeminidir. "Besinler" şiirinde şöyle der:

"İstemedi yoksa
Üvey sokak yerine öz anne cadde
Önünde geniş idi
Dar gururu besliyor"

Ancak zaman zaman bu psikolojik durumun verdiği tek düzelikten sıkılır. Çünkü insanın basma kalıp bir ruhsal yapısı yoktur. İnsan, bünyesinde çelişkileri ve değişkenliği barındırır. Bir mektubunda yukarıya aldığımız şiirin son mısraı olan "dar gururu besliyor" ifadesine değişik bir açılım getirir: "Artık bütün yazları yazılara gömmekten öyle bıktım ki bu sonuncu olsa diyorum. Hiç tatil yaptığım yok. Bilirsin. Hele şimdi evi değiştirmek niyetindeyiz. Dar gururu besliyor, ama için için kemiriyor, oyuyor insanı. Şöyle rahatça bir yere çıkabilirsek azaltacağım har har çalışmaları."

Sorumluluklar, şairi dar yaşantıya mecbur eder:

"Bu sınır, arada bir aşsak da
Çeker dar yaşamımıza bizi
Her şeyleri tamam bile olsa
Aklınız evde."

(...)

Necatigil, utangaç ve sıkılgan bir kişiliğe sahiptir. Kalabalıklar önünde görünmeyi, şöhret olmayı, gürültülü bir şekilde kendini reklâm etmeyi sevmez. O, içine kapanık kişiliğine bağlı olarak bu dünyada yapacaklarını yapıp sessizce çekilip gitmeyi istemiştir. Bir soruşturmaya verdiği cevapta bu yönünü şöyle vurgular: "Birdenbire ve sessiz görünmeler (sonra da dikkati çekmeden silinip gitmeler) daha iyi. Bağışla beni, listeden sil beni!"

(...)

Nurullah Çetin, ***Behçet Necatigil, T.C. Kültür Bakanlığı Kültür Eserleri, Ankara, 1997.***

1. Behçet Necatigil'in ruhsal özellikleri ile ilgili yapılan betimleme sizce gerçekçi midir? Gerekçeleri ile birlikte yazınız.

....
....
....
....

2. Biyografi; gerçek olan bir tarif, bir tanımdır. Buna göre Behçet Necatigil'in anlatılan kişilik özelliklerini göz önünde bulundurarak onu üç cümle ile tanımlayınız.

Behçet Necatigil,	

3. Mekân kavramı, Türk edebiyatında "evlerin şairi" olarak tanınan Behçet Necatigil'in kişiliğinin ve eserlerinin oluşmasında sizce nasıl bir işleve sahiptir? Açıklayınız.

....
....
....
....

4. Okuduğunuz metinde "Bir sanatçının kişiliğini anlarsanız o sanatçının eserlerini de anlarsınız." düşüncesini açıklamak ve okuyucuyu buna inandırmak için nasıl bir yol izlenmiştir? Açıklayınız.

....
....
....
....

5. J. J. Rousseau: "Bir insanın hayalini hiç kimse kendisi gibi anlatamaz çünkü gerçek iç yaşantısını ancak insan kendisi bilir." demiştir.
Okuduğunuz metin J. J. Rousseau'nun bu sözü ile çelişiyor mu? Niçin?

....
....
....
....

6. Sizin biyografiniz yazılacak olsaydı bu biyografinin hangi başarılarınızla ilgili yazılmasını ve kimin (ya da kimlerin) düşüncelerinin tanık olarak aktarılmasını isterdiniz? Gerekçesiyle birlikte yazınız.

....
....
....
....

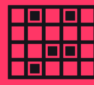
Doğru/Yanlış-I

Aşağıdaki sözcüklerin yazımının doğru olup olmadığını tespit edip işaretleyiniz. Yazımı yanlış olan sözcüklerin doğru şekillerini pembe kutuya yazınız.

Sözcük	D	Y	Doğru şekli
LABORATUAR	D	Y ✓	LABORATUVAR
EŞORTMAN	D	Y	
AÇGÖZLÜ	D	Y	
DENİZ ALTI (ARAÇ)	D	Y	
BİLİNÇ ALTI	D	Y	
YARDIMSEVER	D	Y	
DİLBİLGİSİ	D	Y	
ART ARDA	D	Y	
BURDA	D	Y	
ÖN SÖZ	D	Y	
HİÇBİRİ	D	Y	
KLÜP	D	Y	
HUZUREVİ	D	Y	

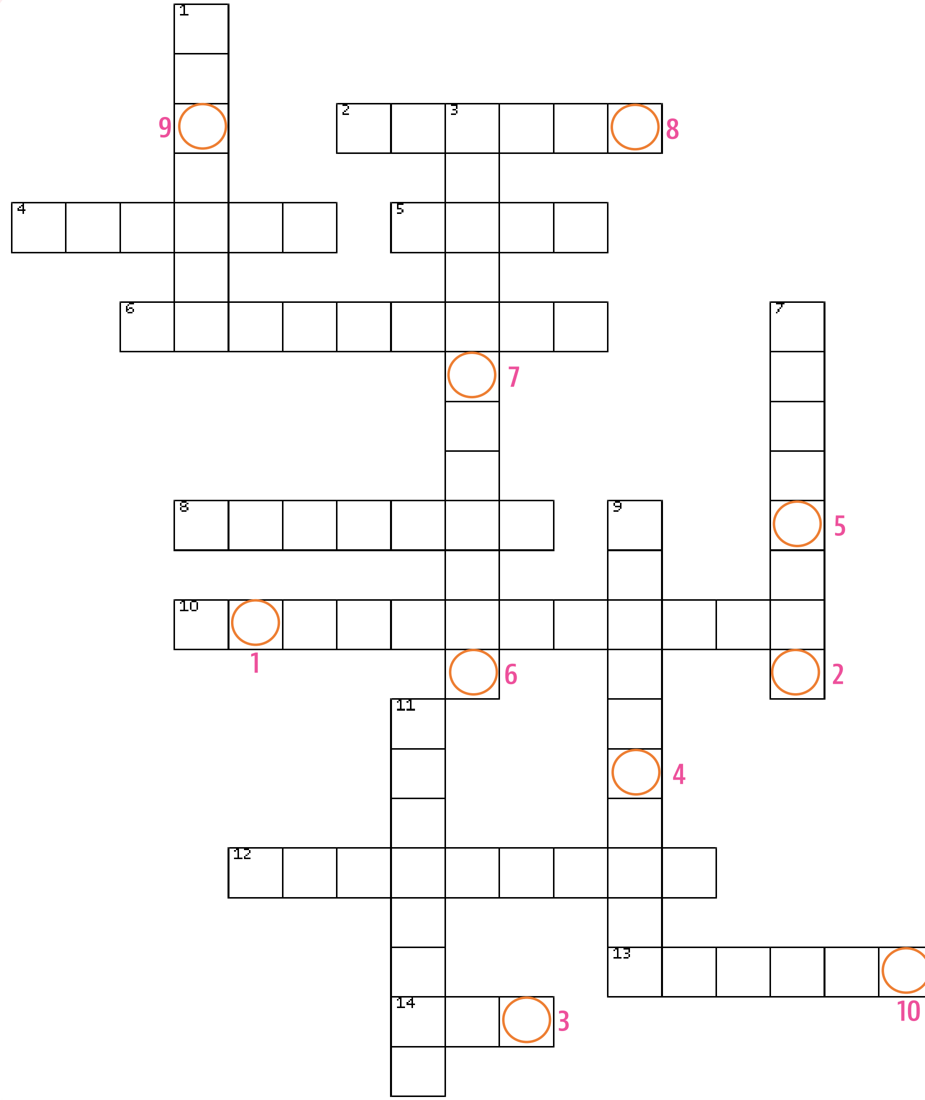
Noktalama işaretlerinin kullanımı ile ilgili bilgiler doğru ise "D" yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

Bazı kısaltmaların sonuna nokta konur.	D	Y
Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına noktalı virgül konur.	D	Y
Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konur.	D	Y
İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra noktalı virgül konabilir.	D	Y
Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine iki nokta konur.	D	Y
Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna soru işareti konur.	D	Y
Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra üç nokta konur.	D	Y
Cümle içerisinde özel olarak belirtilmek istenen sözler, kitap ve dergi adları ve başlıkları tırnak içine alınmaksızın eğik yazıyla dizilerek de gösterilebilir.	D	Y
Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır.	D	Y
Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce bir ayraç daha açılır.	D	Y
Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılmaz.	D	Y
Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konur.	D	Y

Bil-Bul-Çöz

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

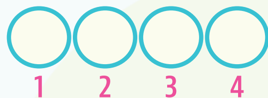
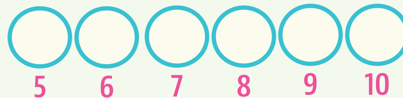
SOLDAN SAĞA

2. Bir kişiyi ayırt edici yönleriyle tanıtmayı amaçlayan yazılar
4. Ayşe Kulin'in biyografik roman türünde yazdığı eseri
5. "Gülşen-i Şuarâ" adlı şairler tezkiresinin yazarı
6. Alanında tanınmış bir kişinin hayatını anlatan yazı türü
8. Biyografinin divan edebiyatındaki karşılığı
10. Öz geçmişin diğer adı
12. Tezkirelerde eserin sunulduğu kişiye dair övgünün, tezkireyi yazanın sanata ait fikirlerinin, eserin yazılma sebebinin yer aldığı bölüm
13. Alfabetik sıraya göre düzenlenen ilk tezkireyi yazan sanatçı
14. Otobiyografilerde yararlanılabilecek yazı türlerinden biri

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Orhan Kemal'in otobiyografik bir eseri
3. Kişinin iç dünyasını, duygularını, düşüncelerini, huy ve karakter özelliklerini anlatan portre
7. Çoğunlukla bir iş başvurusunda, kişinin kendini tanıtmak için başvuru yaptığı kurum ya da kuruluşa verdiği yazılar
9. Mithat Cemal Kuntay'ın biyografi türünde yazılmış eseri
11. Eski Yunan edebiyatında Plutarkhos'un biyografi türünde yazılmış eseri

ANAHTAR KELİME

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

Sınırları kesin olarak belirlenmiş bir konuyu özel bir bakışla ayrıntılı olarak anlatan yazılar	AOMGRİNOF	9 kutu (10)
Otobiyografik roman örneği olan *Dokuzuncu Hariciye Koğuşu* adlı romanın yazarı	AEAMAFPSYİ	6 + 4 kutu (8)
Otobiyografi türünde yazılmış *Tohum Ölmezse* adlı eserin yazarı	ERADNEDİG	5 + 4 kutu
Otobiyografi türünde yazılmış *Kısa Hayat Öyküm* adlı eserin yazarı	OBDİDNNİİA	6 + 4 kutu
Yazarın kendi yaşamını anlattığı yazı türü	RGYOFİBOİTAO	12 kutu (7)
Heşt Behişt adlı tezkirenin yazarı	SHEYBÎE	4 + 3 kutu (2)
Tezkirelerde son bölüm	ÂİETMH	6 kutu (3)
Avare Yıllar adlı otobiyografik romanın yazarı	RNKAEMHOLA	5 + 5 kutu (6)
Biyografilerde başvurulan anlatım türlerinden biri	AIYAICKÇIL	10 kutu (1)
Oğuz Atay'ın *Bir Bilim Adamının Romanı* adlı biyografik romanının kahramanı	SATAUNFMNAİ	7 + 4 kutu (5)
Otobiyografilerde kullanılan anlatım	LZÖEN	5 kutu (4)
Mehmet Emin Erişgil'in *Bir Fikir Adamının Romanı* adlı biyografik romanının kahramanı	LYZAAÖGPİK	4 + 6 kutu (9)

ANAHTAR KELİME

○ ○ ○ ○ ○   ○ ○ ○ ○ ○
1 2 3 4 5   6 7 8 9 10

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME - 1

1. Ç
2. G
3. D
4. B
5. I
6. H
7. F
8. C
9. A
10. E

EŞLEŞTİRME - 2

1. G
2. H
3. C
4. B
5. E
6. I
7. A
8. Ç
9. D
10. F

BOŞLUK DOLDURMA

1. öznel
2. üçüncü
3. Oğuz Atay
4. monografi
5. fiziksel portre
6. biyografi
7. *Heşt Behişt*
8. *Mecâlisü'n-Nefâis*
9. *Baba Evi*
10. *Evrak-ı Perişan*
11. CV
12. Ahdî
13. hâtime
14. Süleyman Nazif
15. Tahir Alangu

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. E
2. E
3. D
4. B
5. A
6. C
7. E
8. B
9. D
10. E
11. D
12. C
13. A
14. C
15. C
16. B
17. E
18. B
19. A
20. D
21. B

AÇIK UÇLU SORULAR - I

1. Metinlerin yazı türleri:

1. metin: otobiyografi

2. metin: biyografi

Karşılaştırma:

Otobiyografide anlatıcı birinci kişiyken biyografide üçüncü kişidir.

Biyografiler bilgi, belge ve tanıklıklara bağlı olarak nesnel bir dille yazılır. Yazarın iç dünyasına dönük kaleme alınan otobiyografiler ise hafızaya ve anılara dayanır. Bu nedenle otobiyografi yazarı, biyografi yazarı kadar nesnel olamayabilir.

Biyografide dolaylı otobiyografide doğrudan anlatım vardır.

Biyografi, tanıtılan kişiyi çevresiyle birlikte ele alır; otobiyografide ise kişi anlatılanları kendisiyle sınırlar.

2. 1. metnin anlatıcısı yazarın kendisidir. 2. metnin anlatıcısı biyografiyi yazan kişidir.

3. Bu metinler öğretici metinlerdir. Öğretici metinler, bilgi vermek amacıyla yazıldığı için dil göndergesel işlevde kullanılmıştır.

4. Metinlerde gerçeğe bağlı kalınmıştır. 1. metinde yazar kendi hayatını gerçeklerden yola çıkarak anlatmıştır. 2. metinde yazar, biyografisini yazdığı kişinin hayatıyla ilgili gerçeklerden yararlanmıştır.

5. 1. metin: Marie Sklodowska Curie'nin doğum tarihi, doğum yeri, ailesi, bilime yönelme nedeni anlatılmaktadır. Sosyal ortamla ilgili bilimde kadınların yeri hakkında bilgi verilmektedir.

2. metin: Marie Sklodowska Curie'nin doğum yılı, doğum yeri, eğitimi, yaşamındaki sıkıntılar, evliliği, bilimsel çalışmaları, aldığı ödüller, ölüm nedeni anlatılmaktadır. Sosyal ortamla ilgili biyografisi yazılan kişinin yaşadığı çağda bilimde kadınların yeri hakkında bilgi verilmektedir.

AÇIK UÇLU SORULAR - II

1. Parçadaki çekimli fiiller:

ÇEKİMLİ FİİL	KİP	ÇEKİMLİ FİİL	KİP
kabul edilmiştir	Haber (Öğrenilen geçmiş zaman)	yazdım	Haber (Görülen geçmiş zaman)
getirecektir	Haber (Gelecek zaman)	gelmiştir	Haber (Öğrenilen geçmiş zaman)
görünür	Haber (Geniş zaman)	geçmiştir	Haber (Öğrenilen geçmiş zaman)
taşır	Haber (Geniş zaman)		

2. Parçadaki çekimli fiillerin yapısı:

ÇEKİMLİ FİİL	YAPI	ÇEKİMLİ FİİL	YAPI
kabul edilmiştir	Birleşik fiil	yazdım	Basit fiil
getirecektir	Türemiş fiil	gelmiştir	Basit fiil
görünür	Türemiş fiil	geçmiştir	Basit fiil
taşır	Basit fiil		

3. Parçadaki ek fiiller: mümkün değildir, budur

4. Parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri:

SÖZCÜK	TÜRÜ	SÖZCÜK	TÜRÜ
çağdaş	Niteleme sıfatı	yoksulluk	Soyut isim
en	Derecelendirme zarfı	bizzat	Durum zarfı
önemli	Niteleme sıfatı	samimi	Niteleme sıfatı
biri	Belgisiz zamir	bir	Belgisiz sıfat
Ona	Kişi zamiri	ile	Edat
ile	Bağlaç	ve	Bağlaç
birbirinden	Belgisiz zamir	budur	İşaret zamiri
çünkü	Bağlaç	ben	Kişi zamiri
kentsel	Niteleme sıfatı	Çukurova'daki	İşaret sıfatı

BECERİ TEMELLİ - I

1.

Kim anlatmış?	Ne anlatmış?	Ne zaman anlatmış?	Niçin anlatmış?	Nerede anlatmış?	Nasıl anlatmış?
Yusuf Ziya Ortaç	Kendi yaşamını	———	Kendini okur kitlesine tanıtmak için gençlere örnek olmak	———	Samimi ve mizahi bir dille

2. Bir iş başvurusu yaparken,yeni bir ortama girerken veya yeni bir insanla tanışırken, biriyle dertleşirken kendimizi anlatabiliriz.

3. Evet. Çünkü çok eğlenceli ve mizahi bir dili olduğunu gördüm. Eserlerinde de bu dili kullanmışsa okumaktan büyük keyif alacağımı düşündüğüm için eserlerine bakmak ve onu ayrıntılı tanımak için araştırma yapardım. Hayır. Çünkü sohbet havasıyla yazmış metnini. Ben biraz daha ciddi ve bilimsel dille yazılmış eserleri okumayı seviyorum.

4. **a)** Çok titiz bir çalışma şekli olduğu için bu hatanın neyden kaynaklandığını bulmaya çalışır. Tekrar hataya düşmemek için. Bir sonraki sayıda da düzeltme yazısı yazacağını düşünüyorum.

b) Hatanın neden veya kimden kaynaklandığını bulmaya çalışacaktır. Kişiden kaynaklanıyorsa öfkelenmeden yaşının verdiği bir olgunlukla bunu kişiye aktaracağını düşünüyorum. Farklı bir sorundan kaynaklanmışsa (makinelerdeki arıza, yanlış anlamalar gibi) bununla ilgili tüm çalışanları toplayıp bir toplantı yapabileceği kanısındayım.
c) Kesinlikle çalışmak isterim. Çok çalışkan, titiz, mizahi bir yapısı var. Çalışanlarına ve arkadaşlarına güven veren bir karakter bana da çok şey katar. Kesinlikle çalışamam. Hafta sonları bile çalıştığını ve işinde çok titiz olduğunu söylüyor. Ben, biraz rahatıma düşkünüm.

BECERİ TEMELLİ - II

1. Evet. Behçet Necatigil'in metinde örnek olarak verilen eserlerindeki ruh hâli, onu tanıyan kişinin (ya da kişilerin) aktardığı bilgiler, bizzat kendi sözleri anlatılan ruhsal özellikleri ile örtüşmektedir. Bu nedenle, yapılan betimleme inandırıcıdır. Hayır. Bir insanı ne kadar tanıdığımızı düşünsek de o insanın içinde dokunulmamış, dile getirilmemiş özelliklerin olması kaçınılmazdır. Ayrıca insanlar kendilerini anlatırken bile gerçekleri olduğu gibi söyleme eğiliminde değildir. Bu nedenler ve anlatılanlar dışında buraya yazılmamış bilgilerin olması, kafamda betimlemenin inandırıcılığı ile ilgili soru işaretleri uyandırmaktadır.

2. Behçet Necatigil, kendi yalnızlığı içinde huzurlu olan bir insandır. Behçet Necatigil, mizacının özelliklerini eserlerine yansıtmaktan kaçınmayan bir sanatçıdır. Behçet Necatigil, dar mekânlarda geniş duygular dile getirmeyi başarmış bir kişidir. Behçet Necatigil, içindeki çelişkileri dile getirmekten korkmayan bir insandır. Behçet Necatigil, sorumlulukları çoğu zaman kişisel isteklerinin önüne geçen bir kişidir. Behçet Necatigil, biricik yalnızlığını üne ve kalabalıklara tercih eden bir sanatçıdır.

3. Metinde mekân olarak ev ve özellikle oda çok vurgulanmıştır. Yalnızlığı seven bir kişiliğe sahip olan B. Necatigil için dar ve kapalı oda sığınılacak ve özellikle eserlerini oluşturacağı güvenli ve kendisine ait bir ortam olarak önemli, etkili ve vazgeçilmezdir. Yalnızlığı seven bir kişiliğe sahip olan B. Necatigil için dar ve kapalı oda sığınılacak ve özellikle eserlerini oluşturacağı güvenli ve kendisine ait bir ortam olarak önemli, etkili ve vazgeçilmezdir.

4. Sanatçının radyo oyunlarından ve şiirlerinden verilen örnekler, kişilik özelliklerini daha anlaşılır biçimde ifade edecek ve bahsedilen bu özellikleri ile örtüşecek biçimde kullanılmıştır.

5. Çelişiyor. Çünkü metinde Behçet Necatigil'in kendisini doğrudan anlattığı bir ifade yoktur.

6. Biyografimin büyük yankı uyandıran, nesilleri etkileyebilecek kitaplarım nedeniyle yazılmasını isterdim. Bu başarıda emeği olduğunu düşündüğüm lise edebiyat öğretmenimin benim yeteneğimle ilgili düşüncelerinin aktarılması, o yıllarda yazdığım komik şiirlerimi dinleyerek beni hem teşvik eden hem de sanki bugünleri görmüş gibi hayaller kurmama vesile olan sınıf arkadaşlarımın sözlerinin biyografimde kullanılması hoşuma giderdi.

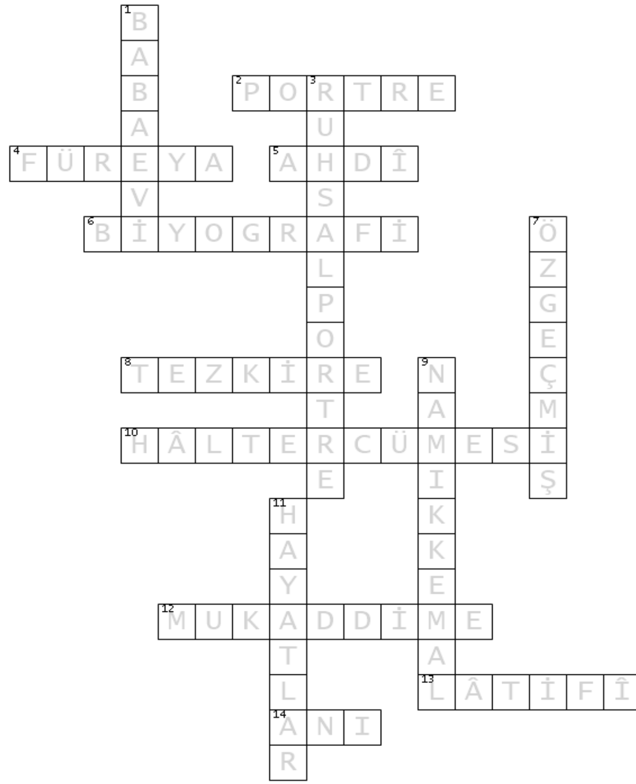
Doğru/Yanlış - I

SÖZCÜK	Y/D	DOĞRU SÖZCÜK
LABORATUAR	Y	LABORATUVAR
EŞORTMAN	Y	EŞOFMAN
AÇGÖZLÜ	D	
DENİZ ALTI (ARAÇ)	Y	DENİZALTI
BİLİNÇ ALTI	Y	BİLİNÇALTI
YARDIMSEVER	D	
DİLBİLGİSİ	Y	DİL BİLGİSİ
ART ARDA	D	
BURDA	Y	BURADA
ÖN SÖZ	D	
HİÇBİRİ	D	
KLÜP	Y	KULÜP
HUZUREVİ	D	

Doğru/Yanlış - II

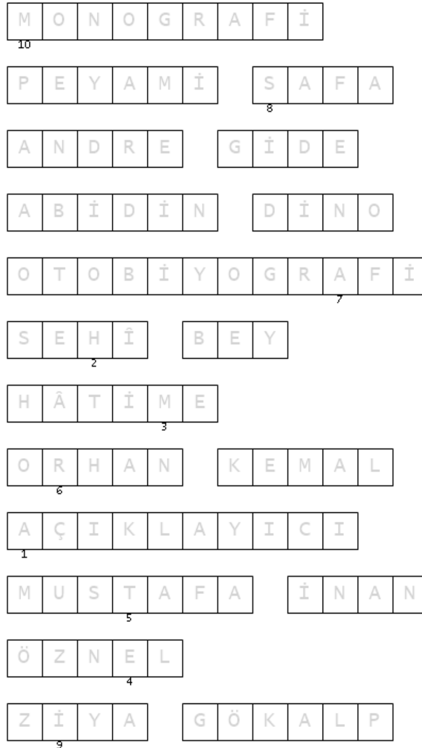
Bazı kısaltmaların sonuna nokta konur.	D
Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına noktalı virgül konur.	Y (virgül)
Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konur.	D
İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde özneden sonra noktalı virgül konabilir.	D
Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine iki nokta konur.	Y (üç nokta)
Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna soru işareti konur.	D
Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra üç nokta konur.	Y (ünlem işaret)
Cümle içerisinde özel olarak belirtilmek istenen sözler, kitap ve dergi adları ve başlıkları tırnak içine alınmaksızın eğik yazıyla dizilerek de gösterilebilir.	D
Bir bilginin şüpheyle karşılandığını veya kesin olmadığını göstermek için kullanılan soru işareti yay ayraç içine alınır.	D
Ayraç içinde ayraç kullanılması gereken durumlarda yay ayraçtan önce bir ayraç daha açılır.	Y (köşeli ayraç)
Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılmaz.	Y
Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konur.	Y
Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlenin sonuna noktalı virgül konur.	Y (iki nokta)

BİL-BUL-ÇÖZ

ANAHTAR KELİME: ÂŞIK ÇELEBİ

KELİME AVI

ANAHTAR KELİME: AHMET RASİM

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr